

tinian monastery. During the reconstruction of the heating line, monitoring was conducted in 136 m². A 1.25–3.6 m thick 17th–20th-century cultural layer was discovered. It was determined that a 17th-century layer, which had been destroyed in places in the 20th century while laying underground utility lines, had formed at a depth of 0.8–1.5 m under the 20th-century fill layers. A hoard of 103 John II Casimir shillings was found together with a copper alloy ring with a glass setting and 16 yellowish glass beads at a depth of 1.5 m in this layer in the central part of the plot (Fig. 3). A grey sandy layer with small pieces of charcoal, i.e. the former original surface, which has been destroyed in most of the plot during later urbanisation, was recorded 1.2 m further down. Sterile soil consisting of yellow sand was reached at a depth of 1.3 m below the original surface.

A total of 17 masonry wall fragments were unearthed during the investigation. The construction of the earliest wall on the plot is connected with the remains of a 15th-century masonry basement discovered in the central part of the plot (Figs. 1, 2). Meanwhile the walls discovered in the S part of the plot are connected to the monastery's S building, which stood at this site, was erected in the 17th century, and was reconstructed in the 18th century. The remains of the same monastery fence were unearthed in the central part of the plot.

The cemetery discovered in 2013 in the central part of the plot was further excavated. In 2014, a total 19 burials, 12 of which were completely excavated and removed, were discovered. Based on the grave goods and the finds discovered beside the burials, the cemetery dates to the 16th–17th centuries.

Justinas Račas

Raseinių Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios šventorius

2014 m. rudenį žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu Raseinių Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios (UK 1576) teritorijoje buvo ištirti keturi 1x1 m dydžio šurfai, du 2x1 m ir vienas 2x1 m dydžio šurfas tyrimų eigoje praplėstas iki 7 m² (bendras ištirtas plotas – 15 m²).

Istoriniai šaltiniai nurodo, jog prie mūrinės koplyčios 1663 m. pastatyta medinė bažnyčia. Tikriausiai XVII a. II pusėje dalis bažnyčios jau buvo mūrinė. 1730 m. bažnyčia ir šalia stovintis dominikonų vienuolynas apdegė. 1776–1783 m. vyko dideli bažnyčios atstatymo darbai, kurių metu bažnyčia įgavo dabartinį vaizdą.

Šurfai buvo išdėstyti V ir Š šventoriaus dalyse, du šurfai kasti palei pamatus. Tyrimais siekta nustatyti, kokia yra pamatų būklė bei išsiaiškinti, ar teritorijoje yra išlikusių palaidojimų, taip pat nustatyti spėjamas istoriniuose šaltiniuose minimų takų ir praėjimų vietas.

Šurfas 1 dėl nepalankaus grunto ir daugybės kaulų giliau nei 60 cm nebetirtas. **Šurfe 2** jokio archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio ar nesuardytų kapų pėdsakų nebuvo aptikta. **Šurfe 3** rastas sunykęs ir dalinai apardytas kapas. **Šurfas 4** įgilintas iki pamatų apačios, kuri pasiekta 1,5 m gylyje. Jame, kaip ir **šurfe 5** archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio nerasta. Pastarasis įgilintas iki 2 m gylio, jame užkasti visi tyrimų metu rasti pavieniai žmonių kaulai. **Šurfo 6** vietoje fiksuotas griuvenų sluoksnis, kuris susidarė nugriovus galeriją, jungusią bažnyčią su šalia esančiu vienuolynu, arba vienos iš bažnyčios rekonstrukcijų metu. **Šurfas 7** pra-

plėstas iki 7 m². Iš atsidengusio vaizdo galima numanyti, kad buvo aptiktos buvusios galerijos,ėjusios nuo bažnyčios iki vienuolyno, pamatas (1 pav.).

Šurfuose 1–5 aptikta daug pavienių žmonių kaulų, kurių radimo faktas leidžia daryti prielaidą, jog ŠR, Š, ŠV bažnyčios šventoriaus dalyse buvo kapinės, kurios vėliau sunaikintos žemės judinimo darbų metu. Tiksliau datuoti sluoksnių nepavyko, nes nesuardyto arba vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta. Pavienės šukės ir statybinė keramika datuojama XVIII–XX a. Taip pat aptikta kaltinių karsto vinių. Po tyrimų radiniai perduoti Raseinių krašto istorijos muziejui.

The churchyard of the Church of the Assumption in Raseiniai

In the autumn of 2014, an investigation (seven test pits, a total of 15 m²) was conducted for the first time ever on the grounds of the

1 pav. Buvusios galerijos pamatai. J. Račo nuotr.

Fig. 1. The foundation of the former gallery.

Church of the Assumption in Raseiniai. The test pits were excavated in the W and N parts of the churchyard, two beside the foundation. A large number of isolated human bones were discovered in test pits 1–5, which allows the assumption to be made that a cemetery, which was later destroyed during earthwork, existed in the NE, N, and NW parts of the churchyard. The foundation of the gallery that ran from the church to the monastery was discovered in test pit 7 (Fig. 1). No precise dating could be established because no undisturbed or valuable cultural layer was found. The isolated sherds and fragments of structural ceramics date to the 18th–20th centuries. Many hand-forged coffins nails were also found. The finds were given to the Raseiniai Area History Museum.